ผลของโปรแกรมพัฒนาคุณธรรมต่อนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

The Effects of Development on Morality of Nursing student in Western University

ฐพัชร์ คันศร[1] นภาพร เหลืองมงคลชัย[2] อานนท์ สังขะพงษ์[3] วีระชัย เตชะนิรัติศัย[3] ปารวัช ปานใจนาม[4]

Thaphat Khansorn[1], Napapom luangmongkhonchai[2], Verachai tachanirattisai[3], Parawatch panjainam[4]

(Received: August 20,2018; Accepted: September 27,2018)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental research designs) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการพัฒนาคุณธรรมต่อนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นิสิตคณะพยาบาลศาสตร์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ที่มีคะแนนคุณธรรม ในระดับต่ำ (คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 52.5ลงมา)จำนวน 158 คน สุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 78คน โดยกลุ่มทดลองจะได้รับการพัฒนาคุณธรรมตามโปรแกรม จำนวน 4 วัน ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับโปรแกรมใดๆ การทดลองแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ และสถิติ Independent t- test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองและระยะเวลาการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) นิสิตที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาคุณธรรม มีคะแนนเฉลี่ยระดับคุณธรรมในระยะหลังการทดลอง สูงกว่านิสิตกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) นิสิตที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาคุณธรรม มีคะแนนเฉลี่ยระดับคุณธรรมในระยะติดตามผล สูงกว่านิสิตกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) นิสิตที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาคุณธรรม มีคะแนนเฉลี่ยระดับคุณธรรมในระยะหลังการทดลอง สูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และนิสิตที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาคุณธรรม มีคะแนนเฉลี่ยระดับคุณธรรมระยะติดตามผล สูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) สรุปได้ว่าโปรแกรมการพัฒนาคุณธรรมมีประสิทธิภาพในการช่วยพัฒนาระดับคุณธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ได้จริง

คำสำคัญ: คุณธรรม/ โปรแกรมการพัฒนาคุณธรรม/ นิสิตมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Abstract

This research were Quasi-Experimental research consisted of the quantitative and qualitative research. The purposes of this research were to study a development of Morality of Nursing student in Western University. The sample used in this research were Nursing student in Western University, aged 18 years and over, being during the months of January-February 2018, and had low scored of Morality (The average score under 52.5) 158 persons were purposive sampling and voluntary, and were assigned by matching score into two groups of seventy eight; experimental group and controlled group. The research tools were Morality test and the Moral developing program. The experimental group received 4days continuous while the controlled group did not. The data collection was divided into three phrases; pre-test, post-test and follow up.

The research result shown that the Morality scores of the of Nursing student in Western University who received The morality developing program was higher than the control group in post-test and follow up period at .05 significance level.

[1] 1 อาจารย์ ดร. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

[2] อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น บุรีรัมย์

[3] คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

[4] พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลบ้านกรวด

Moreover, the morality scores of Nursing student in Western University who received The morality developing program in post-trial and follow up period was higher than the pre-trial period at .05 significant level.

Keywords: Morality developing program / Morality /Nursing student in Western University

บทนำ

วิชาชีพพยาบาลกับคุณธรรม เป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ เป็นสิ่งจำเป็นในการประกอบวิชาชีพพยาบาล เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติกับมนุษย์ [4] จึงเป็นสิ่งที่สังคมต้องการและ คาดหวังให้ผู้ที่ปฏิบัติงานในวิชาชีพนี้ มีคุณธรรมธรรมนอกเหนือจากการมีความรู้ ความสามารถ ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพนี้ จะต้องดำรงชีวิตด้วยความคุณธรรมและจริยธรรม แต่การพัฒนาคุณธรรมธรรมเป็นสิ่งจำเป็นแต่ทำได้ยากเนื่องจากอยู่ในลักษณะนามธรรม ต้องใช้ความพยายามอย่างมากกว่าจะบรรลุผล การพยาบาลผู้ป่วยเป็นการปฏิบัติการพยาบาล ที่ต้องปฏิบัติต่อความเป็นมนุษย์ของผู้ป่วยที่ประกอบด้วย ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญาณ [4] โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านจิตใจ สังคมและจิตวิญญาณ พยาบาลเป็นอาชีพที่มักถูกคาดหวังในเรื่องคุณธรรมสูงกว่าอาชีพอื่นๆ [3] อาจเป็นเพราะว่าพยาบาลปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ที่ทำให้เกิดความเป็นความตาย นอกจากนี้ยังเป็นส่วนหนึ่งของทีมสุขภาพที่ทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด อีกทั้งมีปัจจัยที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง เช่น การเปลี่ยนแปลงของบทบาทหน้าที่ของพยาบาล ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ ความก้าวหน้าของความรู้ทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ รวมถึงสิทธิผู้ป่วย [3] เหล่านี้สามารถแก้ไขด้วยการตัดสินใจเชิงคุณธรรม ซึ่งพัฒนาได้จากการเรียนรู้และการคิดเชิงตรรกะวิทยาที่บุคคลสามารถกำหนดรูปแบบเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง [7]

พยาบาลเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้ที่มารับบริการมากที่สุด หากพยาบาลไม่มีคุณธรรมที่เหมาะสมจะเกิดปัญหาความขัดแย้งด้านจริยธรรมตามมา จากที่ผ่านมาพบว่ามีการรายงานพฤติกรรมของพยาบาลในทางลบมากขึ้น เช่นการฟ้องร้อง การเลือกปฏิบัติงานในหน่วยที่สะดวกสบาย เป็นต้น เหล่านี้เป็นภาพลักษณ์ที่สำคัญที่จะบั่นทอนความเชื่อมั่นของผู้รับบริการต่อวิชาชีพพยาบาลและมีแนวโน้มสูงขึ้น

คณะพยาบาลศาสตร์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น เป็นสถาบันเอกชนที่ผลิตพยาบาลวิชาชีพเพื่อให้บริการแก่ประชาชนทุกอาชีพ โดยไม่เลือกชนชั้น วรรณะ ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 มีนิสิตจบไปปฏิบัติหน้าที่ให้บริการในสังคมแล้ว จำนวน 4 รุ่น ผู้วิจัยเห็นว่าวิชาชีพพยาบาลมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีคุณธรรมในระดับสูงและแตกต่างจากวิชาชีพอื่น เนื่องจากเป็นผู้ที่ปฏิบัติต่อร่างกายและจิตใจมนุษย์ หากคุณธรรมบกพร่องแล้วจะก่อให้เกิดความขัดแย้งและเป็นการยากที่จะทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องปลูกฝังและพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อยๆเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลและลดความขัดแย้งในสังคมให้น้อยลง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาคุณธรรมต่อนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

2. เพื่อเปรียบผลของโปรแกรมพัฒนาคุณธรรมต่อระดับคุณธรรมนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) แบบการศึกษาสองกลุ่มวัดผลก่อนทดลอง หลังการทดลอง (The pretest-posttest control group design) [8] มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา ผลของโปรแกรมพัฒนาคุณธรรมต่อนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น บุรีรัมย์

1. ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบวัดคุณธรรมไปวัดกับนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น เพื่อเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest) โดยเก็บข้อมูลทั้งหมด 158 คน คัดเลือกนิสิตที่มีคะแนนเฉลี่ยระดับคุณธรรม ตั้งแต่ 52.5 ลงมา และสมัครใจเข้าร่วมการทดลองและสามารถเข้าทำการทดลองได้ สุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 79 คน

2. ระยะทดลอง ผู้วิจัยพัฒนาระดับคุณธรรมของนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ในกลุ่มทดลอง โดยใช้โปรแกรมพัฒนาคุณธรรม จำนวน 4 วัน ต่อเนื่องกันทุกวัน ส่วนกลุ่มควบคุม ไม่ได้รับโปรแกรมใดๆ เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยได้วัดระดับคุณธรรมของนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อเป็นคะแนนภายหลังการทดลอง (Posttest) รวมทั้งในระยะติดตามผลเมื่อสิ้นสุดการทดลอง 2 สัปดาห์ เพื่อเป็นคะแนนในระยะ ติดตามผล (Follow-up)

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental research) เพื่อพัฒนาคุณธรรมของนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น โดยใช้โปรแกรมพัฒนาคุณธรรม โดยได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากกรรมการพิจารณาจริยธรรม มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น เลขที่ WTU ๒๕๖๐-๐๐๗๗

ประชากร ได้แก่ นิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 260 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ที่มีคะแนนคุณธรรมในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 52.50 ลงมา คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้สูตรการคำนวณของเครซี่และมอร์แกน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดน้อย ได้กลุ่มตัวอย่าง 155 คนและเพิ่มอีก 10% เผื่อการสูญหาย ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 170 คน แต่เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาด้านสุขภาพไม่สามารถเข้าร่วมการทดลองได้จำนวน 12 คน จึงเหลือกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 158 คน ทำการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากในลักษณะการจับฉลากแบบไม่คืนที่ (Sampling without replacement) เป็นกลุ่มทดลอง 79 คน และกลุ่มควบคุม 79 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.แบบวัดคุณธรรม นำแบบวัดที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตที่มีคุณสมบัติคล้ายกลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อโดยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Peason product moment correlation) ของข้อคำถามแต่ละข้อ กับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total correlation) โดยข้อคำถาม มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.7 และวิเคราะห์หาความเที่ยงของเครื่องมือวัด (Reliability of the instrument) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's alpha method) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α-Coefficient) 0.88

2. โปรแกรมพัฒนาคุณธรรม ที่สร้างขึ้นเองจากการทบทวนวรรณกรรมและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ และสถิติ Independent t- test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. นิสิตในกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาตนเองมีคุณธรรม ในระยะก่อนการทดลองมีคะแนนระดับคุณธรรมต่ำที่สุดเท่ากับ 57 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 80 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 70.59 คะแนน ในระยะหลังทดลองมีคะแนนระดับคุณธรรมต่ำที่สุดเท่ากับ 86 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 116 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 108.18 คะแนน และระยะติดตาม มีคะแนนระดับคุณธรรมต่ำที่สุดเท่ากับ 100 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 116 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 113.37 คะแนน ส่วนกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลองมีคะแนนระดับคุณธรรมต่ำที่สุดเท่ากับ 50 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 89 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 63.76 คะแนน ในระยะหลังทดลองมีคะแนนระดับคุณธรรมต่ำที่สุดเท่ากับ 63 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 89 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 78.44 คะแนน และระยะติดตาม มีคะแนนระดับคุณธรรมต่ำที่สุดเท่ากับ 64 คะแนน และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 100 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 85.42 คะแนน

2. การวิเคราะห์ความแปรแปรวนของคะแนน ระยะเวลาทดลอง ระดับคุณธรรมของนิสิตระหว่างวิธีการทดลองกับ

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยระดับคุณธรรมของนิสิตระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลในกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาตนมีคุณธรรม และกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	การทดลอง	SS	df	Mean Square	F	p-value
กลุ่มเข้าร่วมโครงการ	ก่อนการทดลอง	.004	17	.018	.142	.000
	หลังการทดลอง	1.26	14	.064	.665	
	ติดตามผล	1.33	12	1.05	.892	
กลุ่มควบคุม	ก่อนการทดลอง	.001	16	.011	.131	.001
	หลังการทดลอง	1.13	11	.083	.510	
	ติดตามผล	1.22	9	1.02	.7.14	

จากตาราง 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยระดับคุณธรรมของนิสิตระหว่างระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลในกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาตนมีคุณธรรม และกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

การวิเคราะห์การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลอง ที่มีผลต่อค่าเฉลี่ยระดับคุณธรของนิสิต พบว่า ในระยะก่อนการทดลอง นิสิตในกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาตนเองมีคุณธรรมและกลุ่มควบคุม มีค่าเฉลี่ยระดับคุณธรรมแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย แต่ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล มีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล นิสิตที่ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาตนเองมีคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยระดับคุณธรรมสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ช่วงเวลาในการทดลองและการเข้าร่วมโครงการส่งผลให้ค่าเฉลี่ยระดับคุณธรรมของนิสิตสูงขึ้น (ภาพประกอบ 1)

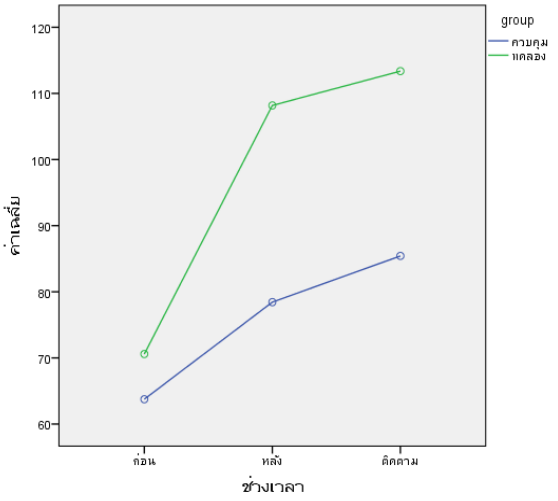

ภาพประกอบ 1 กราฟเส้นแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองที่มีผลต่อค่าเฉลี่ยระดับคุณธรรมของนิสิต

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการคืนสภาวะเข้มแข็งของนิสิตระยะหลังทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตัวแปร		ควบคุม		ทดลอง		t	p-value
	n	$\bar{X}$	*S.D.*	$\bar{X}$	*S.D.*		
การคืนสภาวะเข้มแข็ง	**79**	**78.44**	**8.25**	**108.18**	**7.03**	**20.24***	**0.00**
ระดับคุณธรรม	**79**	**85.42**	**7.55**	**113.37**	**3.47**	**29.72***	**0.00**

***p< 0.05**

จากตาราง 2 พบว่า นิสิตกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาตนเองมีคะแนนเฉลี่ยการคืนสภาวะเข้มแข็ง ระยะหลังทดลองแตกต่างกับนิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีคะแนนเฉลี่ยระดับคุณธรรมระยะติดตามผลแตกต่างกับนิสิตที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับคุณธรรมของนิสิตกลุ่มทดลองระหว่างระยะหลังทดลองและระยะก่อนทดลอง

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระดับคุณธรรมของนิสิตระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาทดลอง

ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ช่วงเวลา	91442.65	2	45721.32	1359.56*	0.00
ความคลาดเคลื่อน	10357.86	308	33.63		

*p< 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ความแตกต่างระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง มีผลต่อค่าเฉลี่ยระดับคุณธรรมของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

4. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับคุณธรรมของนิสิตกลุ่มทดลองระหว่างระยะติดตามผลและระยะก่อนทดลอง

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับคุณธรรมของนิสิตกลุ่มทดลองระยะติดตามผลและระยะก่อนทดลอง

ช่วงเวลา	n	$\bar{X}$	SD	t	p-value
ระยะก่อนทดลอง	79	70.59	4.74	65.67*	0.00
ระยะติดตาม	79	113.37	3.48		

*p< 0.05

จากตาราง 4 พบว่า นิสิตกลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาตนเองมีคุณธรรมมีคะแนนเฉลี่ยระดับคุณธรรมระยะก่อนการทดลองแตกต่างกับระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ซึ่งเป็นไปตามสมติฐานข้อที่ 1 กล่าวคือ วิธีการทดลองและระยะเวลาการทดลองส่งผลต่อระดับคุณธรรมของนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ซึ่งจะเห็นได้จากในระยะ ก่อนการทดลอง นิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีคะแนนระดับคุณธรรมไม่แตกต่างกัน เมื่อระยะเวลาผ่านไปในช่วงหลังการทดลอง และ ระยะติดตามผล นิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ในกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรม

พัฒนาคุณธรรมและกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยระดับคุณธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นิสิตที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาคุณธรรมมีการการพัฒนาระดับคุณธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทคนิคและกระบวนการพัฒนาคุณธรรมทำให้นิสิตเกิดการตระหนักคิดถึงเหตุผล สามารถแยกแยะความถูกต้อง ความดีและความชั่วได้ ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีระเบียบวินัย และซื่อสัตย์ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นทั้งในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมเป็นเรื่องที่ต้องอบรมทางจิตใจ[3] โดยผ่านการปฏิบัติธรรมหรืออบรมคุณธรรมหรือการพัฒนาทางจิตใจที่จัดโดยสถาบันศาสนา สถาบันศึกษา หน่วยราชการ โดยมีหลักสูตรที่เหมาะสมวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ

2. นิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาคุณธรรมมีคะแนนระดับคุณธรรมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่านิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ในกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 และ 3 โดยแต่ละครั้งที่เข้ารับโปรแกรมการปรึกษานิสิตจะได้รับการฝึกฝน พัฒนาตนเองด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาความมีระเบียบ วินัย และความสามัคคี พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจ ฝึกความอดทน ระเบียบวินัย ความสามัคคีในหมู่คณะความมีน้ำใจ [1] การพัฒนานิสิตจึงไม่ใช่เฉพาะการเรียนการสอน แต่ต้องพัฒนาคุณธรรม เพื่อให้นิสิตจบออกไปเป็นคนดี ดังเช่น สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช [3] ได้ตรัสไว้ว่า การพัฒนาคนตามหลักพระพุทธศาสนา จะต้องพัฒนาให้ครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่พัฒนาร่างกาย พัฒนาจิตใจ และพัฒนาปัญญา เมื่อนิสิตได้รับการพัฒนาจิตใจโดยการเข้าค่ายพัฒนาคุณธรรมแล้วจึงช่วยให้เกิดการตระหนักคิดถึงเหตุผล สามารถแยกแยะความถูกต้อง ความดี และความชั่วได้ ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีระเบียบวินัย และซื่อสัตย์ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นทั้งในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน [5] สามารถนำไปพัฒนาตนให้เกิดทัศนคติ ค่านิยมที่ดีงาม รู้จักปรับตัวเข้ากับสังคม แก้ไขตนเองเป็นพลเมืองดีของสังคมต่อไป

3. นิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาคุณธรรมมีคะแนนระดับคุณธรรมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 และ 5 โปรแกรมพัฒนาระดับคุณธรรมช่วยให้นิสิตเกิดการตระหนักคิดถึงเหตุผล สามารถแยกแยะความถูกต้อง ความดีและความชั่วได้ ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีระเบียบวินัย และซื่อสัตย์ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นทั้งในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เนื่องจากการเป็นพยาบาลจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยและชีวิตของบุคคลอื่นตลอดเวลา ซึ่งต้องใช้คุณธรรมในระดับสูงมาก [4] ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมในการดำเนินชีวิตกำกับด้วยธรรม 4ประการว่าด้วย สัจจะคือความซื่อสัตย์ จริงใจ พูดจริง ทำจริง ทำอะไรก็เป็นที่น่าเชื่อถือ ไว้วางใจได้ [2] นอกจากนี้การเป็นผู้มีคุณธรรมสูงยังช่วยให้บุคคลที่ข้องเกี่ยวมีความสัมพันธ์อันดี ทั้งครอบครัว ญาติมิตรและผู้ใต้การปกครอง โดยการประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดีช่วยให้นิสิตเป็นผู้มีอริยวัติทั้ง5ได้แก่ งอกงามด้วยศีล ได้แก่เป็นผู้ประพฤติดี สุจริต รู้จักเลี้ยงชีวิต มีวินัย และมีกริยามารยาทอันงาม [7] กระบวนการพัฒนาคุณธรรมล้วนมีจุดมุ่งหมายเดียวคือพัฒนาจิตใจให้มีคุณธรรม อันจะนำไปสู่การประพฤติจริยธรรม โดยเป็นการพัฒนาครบทั้ง 3ด้าน ได้แก่ กายวาจา (ศีล) ด้านจิตใจ(สมาธิ) และด้านปัญญา (ปัญญา) ซึ่งนำไปสู่การปลูกฝังสิ่งดีงาม เพื่อให้ง่ายต่อการยอมรับในระดับจิตใจ และประพฤติปฏิบัติได้ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ไม่หวั่นไหวตามแรงชักจูงของความโลภ ความโกรธ ความหลงได้ง่ายอีก

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้จากความร่วมมือของนิสิตพยาบาลชั้นปีที่ 1 คณะพยาบาลศาสตร์บุรีรัมย์มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น และขอขอบพระคุณคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตบุรีรัมย์ ที่

ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ดร.รุจิระชัย เมืองแก้ว ดร.อารีย์ ขันติธรรมกุล และ ดร.วรางคณา โสมะนันท์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

1.มหาวิทยาลัยราภัฏเลย. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา. ในคู่มือนักศึกษา ภาคปกติ ปีการศึกษา 2550. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. (2550).

2.ศิริมา ทองอยู่ดี. ผลของโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่อความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2549).

3.สมพร เทพสิทธา. (2542). คุณธรรมและจริยธรรม. กรุงเทพฯ: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, 2542.

4.สภาการพยาบาล. สมรรถนะและขอบเขตของผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูง. ประกาศสภาการพยาบาล Retrieved January 19, 2009 from http//www.tnc.or.th. (2551).

5.สมทรง มณีรอด. ความรู้คู่คุณธรรม. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีชัยนาท. *16*(6), 17-18. (2549).

6.สุวนีย์ เกี่ยวกิ่งแก้ว. การพยาบาลจิตเวช (พิมพ์ครั้งที่3).พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์. (2545).

7.วัฒนาวรรณ บุญกุวัฒนะ. *การตัดสินใจเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลตติยภูมิ.*วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2544).

8.Polit DF, Hungler BP. Nursing research: Principles and methods. 6 th ed. Philadelphia: J.B. Lippincort; 1991.

Thailand Nursing Council. Nurses administrator' competencies. Bangkok: Judthong; 2013. Thai.